

Vergaderjaar 1997–1998

25 531

Intrekking van de Wet Havenschap Vlissingen en de Wet Havenschap Terneuzen

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 8 december 1997

Het verheugt ondergetekenden dat de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat, onder het voorbehoud dat de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen afdoende zijn beantwoord, de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid acht.

De leden van de VVD-fractie wensen nog te weten hoe groot de rente-bijbeschrijving is en in hoeverre het basisbedrag van f 75 miljoen reeds is uitgekeerd en als dat laatste inderdaad het geval is, onder welke begrotingsposten dit is gebracht. De leden van de VVD-fractie nemen aan dat het door het Rijk aan de businessunit Vlissingen ter beschikking gestelde compensatiebedrag van f 6 miljoen voor het vervallen van de onderhoudsbelasting een éénmalige compensatie is en vragen zich af voor hoeveel jaren van onderhoudsbelasting dit bedrag geldig is.

Conform het daaromtrent gestelde in de met de Zeeuwse instanties gesloten bestuursovereenkomst inzake de opheffing van de Havenschappen Vlissingen en Terneuzen is het basisbedrag van f 75 miljoen uitgekeerd op het moment dat alle partijen die overeenkomst hadden ondertekend. Bij die gelegenheid is ook de op het basisbedrag bijgeboekte rente, totaal een belopend bedrag van f 5 644 980,72, overgemaakt. Vanzelfsprekend heeft deze betaling plaatsgevonden onder het voorbehoud dat het onderhavige voorstel tot wet zal worden verheven. De betaling heeft plaatsgevonden ten laste van artikel 03.42, Havenschapsbijdragen, van Hoofdstuk XII van de Rijksbegroting. De compensatie voor de door de intrekking van de Wet Havenschap Vlissingen vervallende mogelijkheid tot het heffen van de zogenaamde onderhoudsbelasting is inderdaad eenmalig. De betrokken f 6 miljoen betreft een algehele afkoop ineens, waarover tussen de betrokken partijen overeenstemming is bereikt.

De leden van de VVD-fractie en van de fractie van D66 vroegen voorts een schatting van de mogelijke kosten van onderzoek en sanering van (water) bodemverontreiniging.

Voor de beantwoording van deze vraag is het van belang te weten dat in de bestuursovereenkomst tussen het Rijk en de betrokken Zeeuwse

instanties met betrekking tot deze mogelijke milieuproblematiek, is gekozen voor een bestuurlijke formule, die de verhouding regelt tussen het Rijk als voormalige deelnemer in de havenschappen en de andere voormalige deelnemers, eerlang deelnemers in het nieuwe havenschap. Voor een dergelijke formule is gekozen om te voorkomen dat onderzoek naar eventuele verontreiniging de voortgang van het proces tot beëindiging van de rijksdeelname aan de havenschappen vergaand zou vertragen. Het zou immers gaan om het in kaart brengen van een oppervlakte van circa 5000 ha. Consequentie hiervan is dat een inschatting van kosten van onderzoek en mogelijke sanering thans niet te geven is.

De aan het woord zijnde leden van de VVD-fractie wilden weten hoeveel de gemiddelde bijdrage van het Rijk in het nadelig exploitatiesaldo de laatste tien jaar heeft bedragen en in hoeverre dit bedrag linea recta kan worden doorgetrokken naar de komende periode. Daarnaast vonden ze de vraag gewettigd of de gescheiden businessunits van het nieuwe havenschap met aparte boekhoudingen ook gescheiden worden gezien waar het een exploitatiesaldo betreft.

De nog tot 1 januari 2008 doorlopende financiële medeverantwoordelijkheid van het Rijk slaat nadrukkelijk alleen op de situatie dat er een nadelig exploitatiesaldo ontstaat door kosten van onderzoek en sanering of een nadelig saldo uit anderen hoofde door deze kosten wordt vergroot. In artikel 4 van de reeds genoemde bestuursovereenkomst is nauwkeurig weergegeven onder welke condities er sprake kan zijn van het alsnog leveren van een financiële bijdrage van het Rijk als voormalig deelnemer in de beide Zeeuwse havenschappen.

De bijdrage van het Rijk in de nadelige exploitatiesaldi beliep over de periode van 1985 tot en met 1994 een bedrag van f 15,7 miljoen. Vanaf 1995 draagt het Rijk al niet meer bij in de tekorten. Er is, gegeven het hierboven gestelde, dus geen sprake van dat dit bedrag linea recta doorgetrokken kan worden naar de komende periode. De business units Vlissingen en Terneuzen worden ook gescheiden gezien waar het betreft een exploitatiesaldo.

De leden van de VVD-fractie vroegen ten slotte in hoeverre de toegezegde subsidiebedragen in overeenstemming zijn met datgene dat in de Europese Unie wordt toegestaan.

De gemeenschappelijke regelingen tot oprichting van de thans op te heffen havenschappen en de daarin vervatte bepalingen omtrent de financiële medeverantwoordelijkheid van het Rijk zijn destijds aangegaan zonder enige limitering in de tijd. Van de in dat kader, via bijdragen aan exploitatietekorten, door het Rijk beschikbaar gestelde gelden is nimmer van enig bezwaar van de zijde van de Europese Unie gebleken. Aangezien het in de onderhavige situatie gaat om afkoop ineens van een in beginsel ad infinitum doorlopende verplichting tot het bijdragen in exploitatietekorten kan worden aangenomen dat de Europese Unie hiertegen evenmin bezwaar zal koesteren.

De leden van de fractie van D66 vroegen naar de financiële positie van de havenschappen en de aanvaardbaarheid van exploitatietekorten.

Een belangrijke overweging bij de onderhandelingen rond de beëindiging van de rijksdeelname aan de havenschappen is geweest dat zij hun activiteiten op een structureel gezonde basis zouden moeten kunnen voortzetten. Dit sluit niet uit dat zich nog exploitatietekorten kunnen voordoen, zoals dat bij het Havenschap Vlissingen steeds het geval is geweest. Belangrijk is daarbij te bedenken dat het havenschap als

doelstelling heeft het genereren van sociaal-economische ontwikkelingen. Daarbij is derhalve sprake van een bredere afweging bij het initiëren van projecten dan alleen het bedrijfseconomische rendement en kan er sprake zijn van een aanvaardbaar nadelig exploitatieresultaat.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
A. Jorritsma-Lebbink

De Minister van Financiën,
G. Zalm

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
A. G. M. van de Vondervoort